

ZA IZBOLJŠANJE LISTA
potrebujemo Vaše dobro voljo. Vsak, ki mu priporočate "Glas Naroda" ali ga pridobite za naročnika, vam bo hvaležen, ker ste mu odprli pot k zares lepemu in zanimivemu čitvu. :: :: ::

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

POZOR, NAROČNIKI...
Naročnikom naznanjamo, da več ne pošiljamo potrdil za poslano naročnino. Zadržuje potrdilo poleg naslova na listu — do katerega dne, meseca in leta je naročnina plačana. Uprava.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1903 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 59. — Štev. 59.

NEW YORK, MONDAY, MARCH 14, 1938 — PONEDELJEK, 14. MARCA 1938

Volume XLVI. — Letnik XLVI.

AVSTRIJA JE POSTALA DEL NEMŠKEGA RAJHA

NEMŠKI KANCLER HITLER BO DOSPEL DANES ALI JUTRI V AVSTRIJSKO GLAVNO MESTO

Dne 10. aprila se bo vršilo v Avstriji javno glasovanje, in narod bo odločil, če je za anšlus ali ne. Hitler je nastopil sporazumno z Mussolinijem. Na zahtevo novega kanclerja je predsednik Miklas odstopil. — Hitler prevzel poveljstvo nad avstrijskim vojaštvom.

Avstrije ni več. Sinoči je postala del Nemčije.

Sprejem Avstrije v nemško državo se je završil potom dveh odredb. Najprej je odstopil zvezni predsednik Wilhelm Miklas, ki je bil že od nekaj odločen nasprotnik nazijev. Po njegovem odstopu je prevzel državne vajatni novi avstrijski kancler Seyss-Inquart ter izdal nekaj postav, ki so napravile konec neodvisnosti Avstrije.

Dekret glede anšlusa se glasi:

Avstrija je del nemške države; dne 10. aprila se bo vršilo svobodno in tajno ljudsko glasovanje; vsi, moški in ženske, bodo imeli pravico glasovati; odločevala bo večina glasov; poznejše izpremembe državne oblike bodo uveljavljene s posebnimi dekreti; ta postava stopi takoj v veljavo.

Do ljudskega glasovanja, torej do 10. aprila bo imela Avstrija še svojo lastno upravo in svoje postave.

Nemški kancler Adolf Hitler se nahaja v Linzu. Na Dunaj bo prišel danes ali jutri. Ko je došel včeraj v svoj rojstni kraj Leonding, je položil na grob svojih starišev dva velika venca.

Iz Linza je Hitler brzojavil Mussoliniju: — Tega dne ne bom nikdar pozabil.

Splošno se domneva, da je igral v zadnjih razvojih Mussolini odločilno vlogo.

Ko je postajal pritisk iz Nemčije čedalje večji, je svetoval avstrijskemu kanclerju Schuschnigg, naj odredi javno glasovanje, pri katerim naj avstrijski narod izjavi, če je za samostojnost Avstrije ali ne.

Schuschnigg je to storil. Splošno se je domnevalo, da bi se večina volilcev izrekla za Schuschniggov predlog, s čimer bi bili Hitlerjevi načrti temeljito prekrizani. Takrat je pa zopet posegel vmes Mussolini in svetoval Hitlerju, naj pošlje avstrijski vladi ultimatum. Schuschnigg je raje odstopil kot da bi ugodil Hitlerjevi zahtevi. Schuschniggovo mesto je zasedel Hitlerjev zaupnik notranji minister Seyss-Inquart ter prosil Hitlerja, naj pošlje v Avstrijo vojaštvo, češ, da se je bati resnih notranjih nemirov.

To se je zgodilo. Avstrijci so Nemce navdušeno pozdravili. Prelita ni bila niti kaplja krvi. Hitler se je proglasil za vrhovnega poveljnika avstrijske armade.

Francija in Angija sta protestirali. Hitler je zavrnil proteste z ugotovitvijo, da je ugodil želji in volji avstrijskega naroda. Volja naroda je pa najvišja postava.

Ko bo prišel Hitler na Dunaj, mu bodo državni uradniki in vojaki prisegli zvestobo.

LONDON, Anglija, 12. marca. — Angleška vlada je dobila oficijelno poročilo, da je bivši avstrijski kancler Kurt Schuschnigg "na varnem".

PARIZ, Francija, 12. marca. — Z Dunaja so dospela poročila, da je bil Kurt Schuschnigg, bivši avstrijski kancler aretiran. Iz Prage poročajo, da so nemški vojaki odpeljali Schuschnigga preko meje. Druga poročila zopet pravijo, da je pobegnil Schuschnigg na Madžarsko.

Johnstownschemu županu stopajo na prste

ZAROTNIKI OBSOJENI

Osemnajst obtožencev je bilo obsojenih na smrt. Trije so bili obsojeni na zaporno kazen.

MOSKVA, Rusija, 13. marca. — Vojaški kolegij je obsodil 18 "sovražnikov sovjetski unije" na smrt. Po navadi sovjetov bodo ustreljeni v 72 urah. Sodba je bila izrečena ob 4.30 zjutraj.

Izmed 21 obtožencev je bilo priznane samo trem obtožencem.

Kristijan Rakovsky bivši sovjetski poslanik v Londonu in Parizu, je bil obsojen na 20 let zapora; dr. D. D. Pletnov, vodilni ruski zdravnik za srčne bolezni, je dobil 25 let, Sergej A. Bessanov, svetovalec sovjetskega poslanstva v Berlinu pa je bil obsojen na 15 let zapora.

Državni tajnik Andrej Višinski je v svojem zaključnem govoru rekel, da zadnja dva nista bila v zaroti, ki je imela namen umoriti Josipa Stalina in obnoviti kapitalizem.

Med onimi, ki so bili obsojeni na smrt je bivši načelnik sovjetske tajne policije Henrik Jagoda, ki je postal mnogo "sovražnikov unije" v smrt. Na smrt je bil tudi obsojen najboljši ruski časnikar Nikolaj Buharin, kakor tudi Aleksej Rykov, bivši predsednik ljudskih komisarjev in prijatelj Nikolaja Ljennina.

Vsakemu obtožencu je bila še dovoljena "zadnja beseda" in njihovi govori so bili končani ob 9.30 zvečer, nato pa so se trije sodniki pod vodstvom predsednika Vasilija V. Ulriha umaknili na posvetovanje.

Buharin je priznal, da je koval zaroto, ki bi imela s pomočjo neke tuje države Nemčije strmoglaviti Stalinovo vladu, za to pomoč bi bila ta država odškodovana s kosom ruske zemlje.

Aleksej I. Rykov, ki je bil 19 let predsednik ljudskih komisarjev in Ljenninov naslednik na tem mestu, je jokal, ko je bila razglašena razsodba. Ostali obtoženci so sprejeli razsodbo mirno, vendar pa so bili nekateri zelo nemirni in nervozni.

S tem procesom je bil končan četrti izdajniški proces. Pri prejšnjih treh procesih je bilo obsojenih na smrt 37 bivših boljševiških voditeljev.

MACDONALDOVA ZAPUŠČINA

LONDON, Anglija, 13. marca. — Bivši angleški ministrski predsednik Ramsay MacDonald je zapustil premoženje v znesku \$127,090.

Vse svoje zapiske, pisma in listine je volil svojemu sinu Malcolm, ki ima dovoljenje po svoji razsodnosti jih objaviti.

SITUACIJA NA DALJ. IZTOKU

Japonci ne morejo prekorati Rmene reke. Kitajci so zopet zavzeli izgubljeno mesto.

HANKOV, Kitajska, 13. marca. — Kitajci so na desetih krajih v provincah Šansiju in Honanu preprečili Japoncem, da niso mogli prekorati Rmene reke.

Japonci so nad reko raztegnili gost oblak dima pri Hangčengu ravno nad velikim kolenom Rmene reke, infanterija pa se je na čolnih iz gumija skušala prepeljati na zapadni breg reke. Japonci pa so bili zopet vrženi nazaj z velikimi izgubami.

Veliki boji se vrše na vzhodnem bregu reke okoli Jumenkova, Cingloa, Pučova, Fenglingana in Pinglua, ko so Kitajci pričeli napadati japonske oddelke od strani in iz ozadje.

Kitajska armada, ki je proti koncu februarja pričela prodirati proti severu v Šansi in je hotela 1. marca pričeti s splošno ofenzivo, katero pa so Japonci s svojo ofenzivo preprečili, se je obrnila proti jugu in napada Japonce.

SANGHAJ, Kitajska, 13. marca. — Kitajci so preprečili japonski vpad v provinco Šansi, kjer je glavni stan komunistične armade, in so zavzeli dve mest ob Rmeni reki, Heku in Paoteh.

Kitajski vstasi so streljali na japonsko topničarko pri Hohsijenu na Jangeu, blizu kraja, kjer je bila topljena ameriška topničarka Panay.

PEIPING, Kitajska, 13. marca. — Japonski letalci pogosto bombardirajo Šianfu, glavno mesto province Šensi. Nad mestom se je vnel boj s kitajskimi aeroplani in Japonci so izstrelili 5 kitajskih aeroplanov, dva pa so uničili na tleh. Kot zatrjujejo Japonci, sami niso imeli nikakih izgub.

Japonci tudi trdijo, da je bilo v zadnjih bojih v Šansiju ubitih 40,000 Kitajcev, o svojih izgubah pa molče.

PARKERJA PRIDETA V BROOKLYN

TRENTON, N. J., 13. marca. — Zvezni državni tajnik Thorn Lord je rekel, da je prejel prošnjo zveznih oblasti v Brooklynu, da sta Ellis Parker in njegov sin, ki sta bila lansko leto obsojena na več let zapora, ker sta ugrabila in mučila Paula H. Wendela, prepeljana v Brooklynu, da se pred zveznim sodiščem zagovarjata zaradi istega zločina.

AMERIKA KUPUJE SREBRO

WASHINGTON, D. C., 13. marca. — Trgovski departament je včeraj naznanil, da so Združene države v februarju kupile v Mehiki srebra v vrednosti \$4,627,318.

GEN. FRANCO JE USPEŠEN V OFENZIVI

Močna vladna armada je bila baje odrezana. Fašisti so oddaljeni od Sredozemskega morja samo še 60 milj.

HENDAYE, Francija, 13. marca. — Močna fašistična armada je sinoči obkrožila Quinto, ki leži med Belchite in Hijarjem.

Hijar se nahaja 25 milj jugovzhodno od Belchite in komaj 60 milj od Sredozemskega morja.

Fašistični aeroplani so vodili napad na ojačeno vladno armado, ki se hrabro vstavlja sovržniku.

Fašistična konjenica je na več krajih prebila republikansko črto jugovzhodno od Mediane.

LONDON, Anglija, 13. marca. — "Exchange Telegraph" prinaša iz Lizbone poročilo, ki pravi, da so fašistični aeroplani bombardirali Cartageno ter potopili križarko Mendez Nuñez ter poškodovali križarko Libertad.

SALAMANCA, Španska, 13. marca. — Nad Hijarjem se je vnel v zraku vroča bitka in kot zatrjujejo fašisti, so uničili najmanj pet vladnih aeroplanov.

Fašistično časopisje je uradno objavilo izgubo križarke Baleares obenem z zavzetjem Belchite.

"To je samo pričetek caudillovega (generala Franca) odgovora za izgubo Balearesa," pravi uradno poročilo. "Križarke ne moremo več dvigniti iz morja, toda naj nikdo ne dvomi, da bodo junaki, ki so utonili z njo, maščevani. Caudillo bo še govoril zadnjo besedo."

DEMOKRATSKA STRANKA BREZ DOLGA

WASHINGTON, D. C., 11. marca. — James A. Farley, predsednik demokratskega odbora, je rekel, da je demokratska stranka brez vsakega dolga. Farley je rekel, da je sedaj prvič, da je demokratska stranka eno leto po predsedniških volitvah brez dolga. Ta ugodni finančni položaj stranke je posledica banketa na Jacksonov dan.

Farley je rekel, da so bili plačani vsi dolgovi in da je v začetku februarja bilo v blagajni še nekaj preostanka. Čistejša dobička na banketih po vseh Združenih državah je bilo — \$427,000. Farley je rekel, da je sedanji odbor od prejšnjega odbora prevzel pol milijona dolarjev dolga, da je financiral dve predsedniški volitvi in tri kongresne volitve. Farley pravi, da je to velikansko delo, ki je edino v zgodovini ameriških političnih strank.

SHIELDS PRAVI, DA NI VEDEL, ODKOD JE PRIHAJAL DENAR

WASHINGTON, D. C., 13. marca. — Župan Johnstowna Daniel W. Shields se je moral v soboto zagovarjati pred senatnim odborom, ki mu je stavil vprašanje, na kak način je ob času lanske stavke pri Bethlehem Steel Company mogel plačati \$23,485 dolga na svojem posestvu in zaostale davke.

ZA MOONEYA NI POMILO- SCENJA

SACRAMENTO, Cal., 13. marca. — Senat države California je zavrgel resolucijo poslanske zbornice, ki priporoča, da bi bil pomiloščen Tom Mooney, ki je bil leta 1916 obsojen na smrt pod obdolžbo, da je vrgel bombo med parado. Tedaj je predsednik Wilson smrtno kazen premenil v dosmrtno ječo.

Senat je o pomilostitvi razpravljala samo nekaj minut, narkar je bila resolucija skoro soglasno zavrnjena.

Poslanska zbornica je tudi sprejela resolucijo, ki govorniku Merriamu priporoča, da pomilosti Mooneya. Že lansko leto je poslanska zbornica sprejela slično resolucijo, toda senat jo je zavrgel.

NOVA VOHUNSKA ARETA- CIJA

V petek je bil v tovarni Seversky Aircraft Corporation v Farmingdale, L. I., zopet aretiran nek mehanik, ki se je vsak dan pripeljal na delo v dragej avtomobilu. Mehanik je prišel k Severskemu pred enim mesecem od Grumman Aircraft Engineering Corporation, ki ima svojo tovarno tudi v Farmingdale.

Obe družbi gradite zelo hitre vojaške aeroplane in sicer Seversky za armado, Grumman pa za mornarico.

V začetku tedna je bil pri Severskem aretiran 39 let stari Otto Herman Voss, ki je bil postavljen pod varščino \$10,000 pod obdolžbo, da je neki tuji državi prodajal vojaške obrambne tojnosti Združenih držav. Poveljnik vojaškega letališča Mitchell Field sedaj preiskuje, ako je Voss mogel priti do kakih tajnosti, ko je pred tremi leti z drugimi WPA delavci popravljaval vojaške hiše in hangar.

MANEVRI AMERIŠKE MOR- NARICE

SAN PEDRO, Cal., 13. marca. — 105 ameriških bojnih ladij čaka pod zapečatenimi povelji na manevre, ki se bodo pričeli jutri in bodo trajali šest tednov. Na teh manevrih bo tudi 500 aeroplanov. Bojne ladje se nahajajo v vojnih pristaniščih v San Pedro in San Diego.

Župan, ki je po izjavah nekaterih prič prejel od Bethlehem Steel Company za policijsko stražo ob času stavke nad trideset tisoč dolarjev, je rekel, da je dolg in zaostale davke plačal z denarjem svoje žene.

Shields je rekel, da je prejel denar za policijske izdatke od Johnstownskega meščanskega odbora in da ni vedel, da je denar prišel od Bethlehem Steel Company.

"Ves denar, katerega sem prejel od meščanskega odbora in iz drugih virov, je bil izdan za stavko," je rekel Shields.

C. R. Elliot, glavni ravnatelj Bethlehem Steel Company, je pričel, da je njegova družba izplačala županu \$4,327 za stavko. Druge priče pa so izpovedale, da je Bethlehem Steel po posredovanju meščanskega odbora izplačala Shieldsu \$31,078.

Nekateri priče so pred senatnim odborom izpovedale, da je bil župan Shields leta 1933 v velikih denarnih stiskah, njegova žena pa je od 28. junija pa do 30. septembra 1937 plačala \$6,727.81 zaostalih davkov, ki že pet let niso bili plačani in \$23,485.75 dolga na dveh hišah.

"Kak veter je prišel nad družino, da je mogla poplačati vse te dolgove?" je Shieldsa vprašal predsednik odbora senator La Follette.

"Ker jih moj denar ni plačal, ne morem dati nikakega pojasnila," je odvrnil Shields.

Za-liševanje je tudi pokazalo, da je bil Shields leta 1928 obsojen zaradi kršenja prohibicijske postave.

BOJI V PALESTINI

JERUZALEM, Palestina, 11. marca. — Angleški vojaki, ki imajo nalogo zatreti terorizem v Palestini, so se zapletli v boj s skupino Arabcev in jih 32 ustrelili.

Vojaška straža je zadela na 150 Arabcev na najsevernejšem kraju Galileje in je poklicala ojačanja.

Ta arabski oddelek je bil preostanek velike čete Arabcev, s katero so se Angleži borili v soboto, ko so pobili 100 Arabcev.

V včerajšnjih bojih je bilo udeleženi 8 aeroplanov in 1000 vojakov. Koliko izgub so imeli Angleži, ni znano.

Vojaško sodišče v Hajfi je obsodilo enega Arabca na smrt. Obsojenec je rekel, da so ga Arabci prisilili nositi orožje proti Angležem.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation) Frank Saks, President J. Lupsha, Sec. Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Table with subscription rates: Za celo leto velja list za Ameriko \$6.00, In Kanado \$3.50, Za pol leta \$3.50, Za četrt leta \$1.50. Za New York za celo leto \$7.00, Za pol leta \$3.50, Za Inozemstvo za celo leto \$7.50, Za pol leta \$3.50.

Subscription Yearly \$6.-

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. TELEPHONE: Chelsea 3-1242

AVSTRIFE NI VEČ

Po svetovni vojni je Avstrija žalostno životarila. Nekoč obširno državo so si razdelile med seboj Čehoslovaška, Poljska, Romunska, Jugoslavija in Italija.

Madžarska—kolikor je je še ostalo, se je osamosvojila. Povojna Avstrija je bila slična invalidu, ki mu je še glava ostala, vsi drugi udje so mu bili pa okrnjeni.

Šest milijonov prebivalcev je imela in od teh jih je bilo na Dunaju nad dva milijona.

Nekateri so ji stregli po življenju, nekateri so ji hoteli zamajati obstoj, kajti večsi je vloga take vmesne državice nad vse važna. Važna za druge seveda.

Dunajski vladni krogi so se s posebno vneto zavzemanj za njeno samostojnost in neodvisnost, kajti korito je pač korito.

Odkar je stopil v Nemčiji Hitler h krmilu so postajale govornice o anšlusu čedalje glasnejše. (Beseda "anschluss" pomeni v nemščini "priključitev".)

Anšlus so zahtevali Nemci v Nemčiji, in število Avstrijcev, ki so bili zanj, je naraščalo od dne do dne.

Zadnja leta je gospodaril Avstriji Kurt Schuschnigg in si na vse mogoče načine prizadeval odbržati skupaj, kar je še ostalo od nekoč mogočne monarhije.

Toda njegov odpor proti Hitlerju se je manjšal od dne do dne.

Ker ni mogel drugače, je po Hitlerjevem naročilu sprejel v svoje ministrstvo nekaj nazijev, istočasno se je pa zvezal s socijalisti, odločnimi nasprotniki anšlusa.

Hitler je pa hotel več in več. V skrajnem obupu se je poslužil Schuschnigg zadnjega sredstva. Za večerajšnji dan je bil odredil javno glasovanje: če so Avstrijci za neodvisnost ali samostojnost Avstrije ali ne.

Hitler, vedoč, da bi bilo tako glasovanje porazno za nazije, ga je prehitel.

Avstrijski vladi je poslal ultimatum, naj odstavi Schuschnigga. Schuschnigg je odstopil. Njegovo mesto je prevzel Hitlerjev prijatelj Seyss-Inquart, ki je prošil za vojaško intervencijo, češ, da da se boji izgredov.

V isti minuti je nemška armada vdrla v Avstrijo. S tem se jo Hitlerju izpolnila vroča želja: anšlus je postal dejstvo. Še predno so si francoski in angleški diplomati dovolj zmenili oči, da bi natančno videli, kaj se je pravzaprav zgodilo.

Iz Pariza in Londona bodo začeli deževati protesti. Hitler se ne bo zmenil zanje, vedoč, da nič ne pomenijo in da ni so nič drugega kot prazen zvok.

SCHUSCHNIGG IN NJEGOV KABINET

Slika predstavlja člane avstrijskega kabineta, katerim poroča kancler Schuschnigg (levi na sliki) o položaju. Par dni po tej seji je bil kancler prisiljen odstopiti, in Avstrija se je pridružila Nemčiji.

Indijanska imena držav

V zemljepisnem pogledu so Združene države povsem priznale svoj dolg napram izvornim lastnikom tega kontinenta: reke, mesta, pokrajine in polovica držav Unije nosi imena indijanskega izvira. Newenglandski Puritanci, vzle ostrih bojem z izvornimi prebivalci, so bili prvi v tem, da so pomenovali dve izmed svojih kolonij z indijanskimi imeni. Po ameriški revoluciji, ko so bile nove države sprejete v Unijo, so bila življenja nadevanja indijanskih imen ameriškim teritorijem. Sedmorica novih držav je pridržala svoja španska imena, tri pa francoska imena. Le ena izmed novih držav je bila imenovana po velikem ameriškem državniku in druga po ustanovitelju ameriške kolonije.

Naj tu podamo v kratkem, kako so nastala imena osemindesetih držav. Virginija, najstarejša država Unije, je bila prvič naseljena leta 1607, ali njeno ime sega nazaj v l. 1587, ko je Sir Walter Raleigh prišel v Severno Ameriko na eksploracijo. Nadel je ime Virginia pokrajini okoli Chesapeake zaliva na čast kraljici Elizabeti, katero so dvorjani nazivali "Virgin Queen" (deviški kraljica).

Prihodnja naselitev je bila ob obali New Englanda, začeli so Pilgrimci, ki so pristali ob

Plymouthsko skalo l. 1620. Najbolj važna izmed kolonij, ustanovljenih od Puritancev, je postala znana pod imenom Massachusetts, kar v jeziku Algonquinskih Indijancev pomenja "velik hrib — majhen kraj". Ko je Thomas Hooker odšel iz Bostona in s svojimi pristaši ustanovil lastno kolonijo, jo je pomenoval Connecticut, kar v indijanskimi pomenja "reka srek" ali pa "dolga reka".

Tudi Roger Williams se je skregal s Puritanci in ustanovil plantazo Providence (Previdnost). Kasneje je ta kolonija zadobila ime Rhode Island po istoimnem angleškem otoku. Ime dveh ostalih newenglandskih držav, Maine in Vermont, je francoskega izvira. Maine je ime starodavne francoske province, dočim Vermont je ime, ki ga je nadel francoski prisilovatelj in kolonizator Samuel de Champlain, in je kombinacija iz besed "verd" in "mont," kar pomenja "zeleni brda".

Maryland, ki je bila prvič naseljena od katoličanov in drugih beguncev, je bila tako imenovana po kraljici Henrijeti Mariji. Obe državi Carolina sta dobili svoje ime na čast angleškemu kralju Karlu I. do čim ima Delaware svoje ime po kolonijalnem guvernerju Lord De la Warr.

New York je začetkoma nosil ime Novo Nizozemsko, ali ko so Angleži osvojili to kolonijo l. 1664, so jo prekrstili na čast danjega yorkskega vojvode. Pennsylvania Pennovo gozdovje) je dobila svoje ime, ko je kralj Karl II. podaril to kolonijo William Penn-u l. 1681.

Poslednja izmed kolonij, Georgija, ustanovljena kot zavetišče za dolžnike in verske begunce, je bila pokrščena po kralju George II.

Te so bile izvorne države Združenih držav, ki so predstavljale ozenlje približno 890 tisoč kvadratnih milj. Današnje ozenlje Združenih držav obsega več kot 3,738,000 kvadratnih milj. Izmed 35 novih držav, zaporedoma dodanih k Uniji, 22 izmed njih nosi indijansko ime. One so Alabama, kar pomenja "razčiščam grmovje," Arizona, "mali studenec," Arkansas, ime nekega indijanskega plemena, Idaho "svetlo na gorah," Illinois "reka ljudi," Indiana "dežela Indijancev," Iowa "zaspani ljudje," Kansas "ljudstvo južnega vetra," Kentucky "dežela jutrnjega dne," Michigan "veliko jezero," Minnesota "nebosinja voda," Mississippi "ribiška reka," Missouri, Wisconsin in Utah imena indijanskih plemen, Nebraska "široka reka," North in South Dakota "zavetništvo prijateljev," Ohio, kar v jeziku irokeških Indijancev pomenja "veliko," Oklahoma "rdeče ljudstvo," Tennessee, imenovano po starodavnem indijanskem mestu, in Texas, kar pomenja "prijatelj".

Ostale države imajo španska imena razun Luisiane in Oregona, katerih ime je francoskega izvira. Le ena država dobila svoje ime po velikem ameriškem državniku — Washington.

Ženo je vrgel levom

V družbi mednarodnih krogov se zadnje čase mnogo govori o tragediji žene rumunškega krotileca divjih zveri Goleje, ki je pred meseci nenadoma izginila. Goleja je tedaj izjavil svojim cirkuškim tovarišem, da je njegova družica odpotovala v Francijo zaradi neke dedščine. Tada ker je izostala nepričakovano dolgo, so začeli o nji slutljati najrazličnejše stvari, med drugim tudi to, da je pobegnila svojemu možu in oblasti so začeli poizvedovati o njeni usodi.

Prav tedaj, ko je bila preiskava v teku, je Goleja hudo zbolel. Ko je čutil, da se na bližja začenja ura, se je dal prepejlati v bolnišnico in pozval k sebi strežaje in zdravnike. Njim je kratko izjavil: "Svojo ženo sem umoril."

V prvem trenutku ni nihče verjel, da govori mož resnice. Vsem se je zdelo, da Goleja fantazira, saj je imel visoko temperaturo. Toda Goleja ni odnehal. Ponavljal je venom r svoje trditve, da je ženo umoril. Zato se zdravniki o tem obvestili policijo, ki je bolnika zaslišala. Komisarju je dal krotilec na zapisnik sledečo izjavo:

"Bilo mi je petnajst let, ko sem pobegnil staršem od doma. Priključil sem se potujočemu cirkušu. Direkcija se je zavzela za mene. Dala me je izvežebati za dreserja divjih zveri. Polagoma se mpostal cel mož na svojem mestu. Užival sem splošne simpatije.

Ko mi je bilo 21 let, mi je lastnica cirka, kateri sem bil dolžan vsa hvala za sijajno kariero, napravila možitveno ponudbo. Nisem je mogel odbiti. Sklenila sva zakon. Toda je imalo časa sva živela v soglasju. Žena je bila starejša od mene in to je postalo usodno zanj in zame. Seznanil sem se namreč z mlado plealko in sem se zaljubil vanjo. Moja žena mi je zaradi tega prirejela strašne scene. Zato sem sklenil pri sebi, da se je iznebim, naj stane kar hoče.

Z ženo sva večkrat krmila divje zveri. Nekoč sva kupila šest novih levov. Bili so strašno sostradani, ko so jih pripeljali v cirkus. Prosil sem torej ženo, naj mi pomaga pri krmiljenju. Oba sva stala pred rešetko in to priložnost sem izrabil, da sem v trenutku odprnil železna vrata ter porinil ženo v kletko. Besne in lačne zveri so se vrgle nanjo in jo takoj raztrgale. Nato sem zapolil leve v drugo kletko in sem zabrisal sledove krvi, tovaršem in znancom pa sem pripovedoval, da je žena odpotovala v Francijo zaradi dedščine."

Knalu potem priznanju groznega zločina se je Goleja omesvestil in nekaj ur pozneje je umrl.

Peter Zgaga

Adolf Hitler v Avstriji! To je najbolj pomembna novica, kar smo jih slišali oziroma čitali to leto. In kot vse kaže, homo čitali se važnejše stvari.

Ko je Adolf Hitler pred vojno kot navaden pleskar zapustil svojo domovino Avstrijo in odšel v Nemčijo, se mu najbrž ni sanjalo, da se bo nekoč vrnil v svoje rodne kraje na čelu nemške armade in da ga bo avstrijski narod proslavljaj kot osvoboditelja domovine.

Nihče se ne zaveda važnosti dobe, v kateri živimo.

Kako bo presojala zgodovina sedanje dogodke in sedanje čase?

Ali bo rekla, da so živeli v naših časih veliki možje, ali bo ugotovila, da so vodili četrti stoletja po svetovni vojni usodo narodov — nore!

Zavojevanje Avstrije! Kaj bo next?

Hitler je v svojih prejšnjih govorih že nanignil, kaj bo.

V čehoslovaški republiki živi bad tri milijone Nemcev, k pravijo, da jih čehoslovaška vlada zatira. Če jih res zatira ali ne, je seveda drugo vprašanje.

Pogodba, sklenjena v St. Germainu, je jamčila Avstriji samostojnost.

Hitler se ni brigal ne za versniško, ne za saintgermainusko pogodbo. Pogodbe, ki niso v skladu z njegovimi nazori, natorej niso mar.

In tako se utedne nekega lepega dne zgoditi, da bo vključil v nemško državo tiste tri milijone čehoslovaških Nemcev.

Kar nahitro se bo zgodilo, še predno se bo praška gospoda dobobra zavedla. Protesti Matle antante ne bodo nič zalegli. Tudi Francija in Anglija bosta protestirali, toda ostalo bo le pri protestih.

Mussolini je zavojeval Abesinijo navzlic najodločnejšim protestom dvainpetdeset držav.

Protesti izzveni prazno, osvojeno ozemlje pa ostane v rokah zavojevalca.

Anglija in Francija se bosta šele takrat zares zganili, ko bo njuna pretila neposredna nevarnost.

Kar gori naj pri sosedu, — si mislijo Francozi in Angleži — gasili bomo pa takrat, ko se bo ogenj naše hiše lotil.

Kaj mislite, kdo je zastran zadnjih dogodkov najbolj potr? Bivši kancler Kurt Schuschnigg? Miklas, ki je bil do večeraj predsednik avstrijske republike? Avstrijski Židje in socijalisti?

Nič ne rečem — vsem tem ni kaj posebno prijetno pri sre, toda Hitlerjev udarec je najbolj zadel Habsburžana Otona, ki je od dne do dne upal, da bo zasedel prestol svojih prednikov.

Toda fant je še mlad in se še lahko kakšnega koristnega dela loti. Če prej bi bil lahko to storil, toda nekateri ljudje so že taki, da hočejo po vsej sili z glavo skozi zid.

Cesarska palača na Dunaju je bila prazna, odkar je odšel iz nje zadnji avstrijski cesar Karol.

Avstrijci so jo čuvali kot sveto zapuščino, ki bo nekoč last in dom Otona oziroma njegovih naslednikov.

Niti predsedniki avstrijske republike si niso upali stanovati v nji.

Zdaj palačo zračijo in pospravljajo, da bo lahko Hitler stanoval v nji, ko bo došel na Dunaj.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. Columns for currency type and amount, and corresponding rates.

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačila vošnjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljnjane še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Table with exchange rates for US dollars. Columns for amount and rate.

Prejemnik dob v starem kraju izplačila v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTERS ZA PRISTOJNO SI.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Velikonočne pošiljatve

Nikdar ni spomin na domovino in na svojce tako jasen in svetel kot v velikonočnem času.

Pa tudi naši domači o Velikinoči nestrpno čakajo pisma iz Amerike.

Veseli so pozdravov in voščil, najbolj jih pa razveseli denarna pošiljatve.

Pošljite velikonočna darila v obliki denarne nakaznice s posredovanjem

Slovenic Publishing Company Travel Bureau 216 West 18th Street New York, N. Y.

Važno za potovanje

Kdork je namenjen potovati v stari kraj ali deželi tega od tana, je potrebno, da je posel in vseh stvarah. Vred naše dolgotrajno streluje Vam zanesljivo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne podatke, da je potovanje udobno in hitro. "Če ne znate obratno na nas za vsa pojasnila.

Mi prekrbimo vas, bodisi prodajo za povratna dovoljenja, potni lista, vize in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljan naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi Washington povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačno navodila in zagotavljanje Vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 West 18th Street New York, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

NEVENKA STEINDL:

IZ ŽIVLJENJA RASTLIN

Ljudje so dobri in slabi, lepi in grdji, ponosni, sovražni. In tako je tudi pri rožicah.

Ko sem bila še majhen otrok takrat sem pivkkrat videla na našem vrtu cveteti lilije. Bele lilije, ki so jih križarji prinesli iz Svete dežele.

Mali zvonček, ta je zopet dekadentni epigon iz modre krvi. Vedno sam, nikdar v plebejski masi.

Zefranček je pa plebejec. Skupaj se drenjajo, kričave barve nosijo, kakor šarlatani. Izzivajoče stoje, vpijejo in se smejejo.

Tudi ti čutiš te stvari, čepraj ti niso jasne. Ne čutiš mogoče isto kakor jaz, toda gotovo ti ni rožica le barva in oblika. Če imaš vrt, lahko storiš kakor drugi: po barvi jih razdeliš, po obliki in času. Lahko jih pa tudi tako, da pustiš vsaki njeno posebnost: zvončke po tri ali štiri v mahu, zefrančke na gosto v travi.

Tako ne boš doživela le rožice, v rožici boš doživela samo sebe.

So rastline, ki rastejo na drevesih. Ne samo v tropih, ne le orbideje in filodendron; tudi naša omela je tako. Majhen grmič je, o božiču jo vidiš povsod. To je pravljen običaj. Toda ob tem času nima svoje prave moči: le v maren, kadar jo ob polni luni druži z zlatom srpom odreže, takrat ima vso svojo moč. Poldrugo tisoletje je minilo, odkar so jo zadnjikrat rezali — toda vera v njeno čarobno moč še živi.

Tudi morilec so med rožicami; premišljeno more. Pri nas

raste mala rožica; pravijo ji drosera. Lističi so kakor žličke; na zgornji strani pa imajo male laske. In ta mala nedolžna rožica mori: prične mušice, sede na lističe; že je priplepljena. In sedaj se žlička zapre; v notranjost votline pa je mala mušica. Iz laskov pa teče nankrat sok; pravi žledeni sok prebavi malo mušico. Potem pa žličica vse posrka.

Ti misliš, da so samo med ljudmi eiganji in vagabundi. Potepuhi, ki brez mira in brez prestanka hodijo iz kraja v kraj.

Toda motiš se. Poznam malo rožico, pljučnik ji pravijo. Nemirna kri. Cvetje najprej modro, ko pa devica postane mati, pa postane iz modrega rdeče. Pri nas raste v senci gozdov. In nekoč sem se zavzela: lističe ima sivkaste. A z laski in sivino se branijo rožice pred soncem. Nekeč sem na brala potem, da uspeva na soncu in v senci. To laj sem vedela, da sem na pravi poti: potepuhi je. Dema je v sončni zalji, visoko gori v Alpah, ali pa daleč doli na toplem jugu. Ni še dolgo, odkar je prišel k nam, ker ima še staro sukunjece na sebi. Ko bo nekaj časa pri nas, pa se bo to spremenilo; izgubil bo laske, list bo postal gladek in sivo bo postalo temno-zeleno.

Ker sem že pri listih, razumeš, kaj ti govorim? Pogledaj njih obliko: oni so široki in tenki, drugi debeli, celo okrogli. Čemu to? S koreninami srka rastlina vodo iz zemlje; skozi liste izhlapeva. Sedaj boš razumela: čim bolj je vroče sonce, čim bolj suha zemlja, tem debelejši je list. Rožica varčuje. Potem so listi, ki so zeleni in listi, ki so sivi, čisto se dlakasti. Zapomni si: oni, ki prihajajo iz sence in mraka, ti imajo temno zelene; oni ki sto

je na vročem soncu, so sivi in dlakasti.

Če imaš vrt, potem boš sedaj vedela:

Mali alpski mak ima nežne sivkaste lističe; na soncu mora stati, v vlažni zemlji.

Šmarnica ima široke in temne liste; daj ji senco in vlago. Aloa ima debele, mesnate, si. vozelen liste; sonca hoče in suhih tal.

Kdor zna čitati, temu tudi korenine govorijo.

So korenine, ki so debele in ravne in rastejo navpično navzdol; rožice so, ki globoko spodaj iščejo vlago.

Potem so drevesa, ki imajo korenine vodoravno, tik pod površjem. Z barja so; široko raskajo se opirajo na zibajočih se tleh.

Kaktus zopet, ta ima smešne korenine: kakor vrvice so. Ni sem jih videla divje rasti, ampak misli: na kamenitih tleh so špranje in razpoke. In skozi te špranje in razpoke se vijejo korenine.

Ne vem, če veruješ v čudeže. Jaz verujem.

Če si jeseni kupiš žebulico anemone, ne moreš verjeti, da je v te stvari življenje. Tako čudna je, nima ne spodaj ne zgoraj, izgleda kakor posušena mrtna žaba. In to da bi živelo! To da je rožica! — Vtakneš to čudno stvarico v zemljo: spomladi, ko se je zemlja zbudila, pa zrastejo iz mrtno žabe najlepše rožice: rdeče, modre in bele.

To je potem vedno čudež.

Eno pravljico še. To je bilo takrat, ko so bili bogovi še blizu. Takrat je živ mladenič, ki je bil lep kakor bog. Neka boginja ga je videla in se zaljubila vanj. Iz vroče ljubezni je hirala, ostal je samo njen glas, ostal je odmev. Mladenič pa je videl nekoč svojo sliko v vodi. In ker je bil tako lep, se je zaljubil v samega sebe. Strašno je trpel. Toda dobrotljiv bog je videl njegovo trpljenje, in se ga usmili: spremenil ga je v rožico.

Ta rožica se imenuje — narcisos.

TAKTEN HOTELSKI RAVNATELJ.

Neka angleška študentka, ki se je mudila nekoliko dni v Parizu, je na potovanju domov doživela neljubo presenečenje. Zaradi hitrega odhoda svojega hotelskega računca ni bila pregledala in je sedaj ugotovila, da ji je bilo hotelsko ravnanje stvarstvo sobe zaračunalo dno dražje, nego so se bili domenili.

Poslala je torej ravnateljstvu pismo, v katerem se je zavoljo tega pritožila, in je prejela odgovor, da bodo to pomoto nemudoma popravili. Kratko po svojem prihodu v London je prejela ekspresno pismo hotelskega ravnateljstva in majhen zavoj. Ko ga je odprla, je našla v njem mično pariško dozo za puder in v njej je bil ček za vsoto, ki jo je bila preveč plačala. Ta pozornost jo je tako razveselila, da je v svojem zahvalnem pismu izjavila, da hoče ta hotel priporočiti vsem svojim znancem.

Naša zastopnica za Cleveland in okolico Mrs. FRANCES PATIA nabira nove naročnike za "Glas Naroda". Rojake prosimo, naj ji bodo pri tem delu naklonjeni. Uprava.

Igralka—vohunka

Na Japonskem zbuja ta čas afera igralki Josike Okade skoraj več pozornosti, nego vojna. Ta mlada dama je najbolj znana japonska gledališka in filmska igralka. Nekaj časa je bila žena grofa Takenetija, toda potem si je izbrala manj aristokratskega ljubimca, pisatelja Biokičija Sugimota, ki so mu očitali simpatiziranje s komunizmom.

Pred nekoliko tedni, ko bi morala igralka spet nastopiti

v nekem tokijskem gledališču pa so jo zaman pričakovali. Tedaj se je raznesla senzacionalna vest, da je pobegnila z moškim, v katerem so sumili najprvo pisatelja Sugimota, na ruska tla. S tem moškim sta odšla na otok Sahalin, ki si ga delita Japonska in Rusija na smučanje. Med neko vožnjo s sanmi je igralkin spremljevalec voznika s samokresom v roki prisilil, da je ustavil. Dvojica si je nato nataknila

smuč in pred voznikovimi očmi izginila preko sovjetske meje.

Ko so v Tokiu zvedeli za to stvar, je nastalo veliko razburjenje. O igralki so listi pisali kakor o človeku, ki je umrl, kajti izdala je svojo domovino. Tuji dopisniki so smatrali stvar najprvo za reklamni trik, dokler niso sovjetske oblasti v Aleksandrovsku sporočili, da sta Josika Okata in nje spremljevalec res prišla čez sovjetsko mejo, kjer so ju takoj aretirali in vtaknili v zaozorni zapor.

Spremljevalec lepe igralki pa ni bil Sugimato, temveč ne-

ki tokijski gledališki ravnatelj Josimasa Josida, ki so ga v Tokiu sicer poznali zavoljo njegovih radikalnih idej, pa ga nikakor niso smatrali za komunisto. Japonska policija je potem ugotovila, da sta Okata in Josida nastopala na gledaliških večerih v ruskem poslanstvu. Boljševiki pa obema menda ne zaupajo prav. Smatrajo ju gotovo za prikrita japonska vohuna in ju drže v zaporu.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"

Romani... Spisi... Povesti

Gozdovnik Spisal KARL MAY

DVA ZVEZKA — 208 in 136 strani

Spisi Karla Maya so znani našim starejšim čitateljem. Markovo se spominja njegovih romanov "V padisabovi senci", "Wimmetov", "Žul" itd.—Deluje "Gozdovniku" se vsi čitajo nekoč divjem ameriškem Zapadu. — Ta živahen roman toplo priporočamo.

Cena 75c.

AGITATOR, roman, spisal Janko Kernsik, 99 strani. Cena \$1.00

Kernsik je poleg Jurčiča naš najboljši poljuden pisatelj. Več del, ki jih Jurčič vsled bolezni in ruti ni mogel završiti, je Kernsik uspešno dovršil. "Agitator" spada med njegova najboljša dela.

ANDREJ HOFER 50c

GELE NOČI, MALI JUNAK, spisal F. M. Dostojevski, 152 strani. Cena 60c

HEATIN DNEVNIK, spisala Lajza Pezjakova. — 164 strani. Cena 60c

BEIGRAJSKI BISER 35c

BOJ IN ZMAGA 20c

CVETINA BOROGRAJSKA 45c

CVETKE (pravljice za stare in mlade) 30c

DEDEK JE PRAVIL (pravljice) 40c

DEKLE ELIZA, spisal Edmond de Concourt, 112 strani. Cena 40c

DEVICA ORLEANSKA 50c

DVE SLIKE, spisal Kaver Meško, 103 strani. Cena 50c

ELIZABETA, HOI SIBIRSKEGA JETNIKA 35c

FRA DIAVOLO 50c

GOSPOD FRIDOLIN ŽOLNA, spisal Fran Milčinski, veselo-modre humoreske, 72 strani 35c

KMEČKI PUNT, spisal Aug. Šenca 35c

KRALJEVIČ IN BERAC 30c

KRYNA OSVETA (povest iz avstralskih gor) 30c

LA BOREME, spisal H. Murger, 402 str. Cena 50c

LISTKI (Ks. Meško), 144 strani 30c

MALV KLATEŽ (spisal Mark Twain) 70c

MALI LORD, spisala Frances Hodgson Burnett, 193 strani. Cena 30c

MALENKOSTI, spisal Ivan Albreht, 120 strani. Cena 30c

MARKO SENJANIN, SLOVENSKI ROBINSON 75c

MATERINA ŽRTEV, 240 strani. Cena 60c

MLADIM SRCEM (par krasnih črtic pisatelja Meška) 25c

MILJONAR BREZ DENARJA, spisal C. Phillips Oppenheim, 92 strani. Cena 75c

MOŽJE, spisal Emerson Hugh, 200 strani. Cena 50c

MIMO ŽIVLJENJA, spisal Ivan Cankar, 230 str. Cena 30c

MED PADARJI IN ZDRAVNIKI Spisal Janko Knač, 119 strani. Cena 60c

MOŽJE, spisal Emerson Hugh, 200 strani. Cena 50c

MRTVI GOSTAČ 35c

NADEŽNA NIKOLAJVNA Spisal V. M. Garšin, 112 strani. Cena 35c

NAŠA LETA, spisal Milan Pugalj, 125 strani. — Cena vez. .... 70c Broš. 50c

NADEŽNA NIKOLAJVNA Spisal V. M. Garšin, 112 strani. Cena 35c

NA INDIJSKIH OTOKIH 50c

NOVA EROTIKA, spisal Ivan ROZMAN. Trde vezane, 115 strani. Cena 70c

PESMI V PROZI, spisal Chas. Baudelaire, 112 strani. Cena 30c

PINGVINSKI OTOK, spisal Anatole France, 282 strani. Cena 60c

PLAT ZVONA, spisal Leonid Andrejev, 131 str. Cena 40c

POZIGALEC 25c

POSLEDNJI MOHIKANEC 30c

PATRIA (povest iz irske zgodovine) 30c

POVESTI IN SLIKE, spisal Kaver Meško. — 79 strani. Cena 60c

PRAVLJICE. Spisal H. Majar. Izbrani iz prostega naroda. Cena 40c

Don Kihot Spisal Miguel Cervantes To je klasično delo slavnega španskega pisatelja. To je satira na viteštvo, ki je še vedno hotelo ohraniti svoj ponos in veličino, pa se ni zavedalo, da že umira. "Don Kihot" spada med mojstrovine svetovne literature. 158 strani. Cena 75c.

Igralec Spisal F. M. Dostojevski 265 strani Slavni ruski pisatelj je v tej povesti klasično opisal igralško strast. Igralec izgublja in dobiva, poskuša na vse mogoče načine, spletkari, doživlja in pozablja, toda strast do igranja ga nikdar ne mine. Cena 75c.

Idiot Spisal F. M. Dostojevski TRI KNJIGE Nad 600 strani Krasen roman enega najboljših ruskih pisateljev. — Opis mladeniča, ki je imel že v najboljši rani mladosti nagnjenja k nenormalnostim. Opis je živahen in ne utruja kot nekateri drugi romani Dostojevskega. Cena \$2.25

TISOČ IN ENA NOČ, s slikami, velika izdaja. Broš. 3 knjige. Cena ..... 3.25 KAKO SEM SE JAZ LIKAL, spisal Jakob Aleševc. TRI knjige po 150, 180 in 114 strani. Cena ..... 60c vsak zvezek. Vsi trije ..... 1.50 Pisatelj nam v teh treh knjigah opisuje usodo in življenje kmetijskega fanta, ki so ga stariši poslali v šole, kjer se je vadil za lastnimi sredstvi ter zdaj lažje, zdaj težje, lenel od šole do šole ter si slednjic priboril v življenju mesto, po katerem je stremel. Knjige so pisane živahno. Ob čitanju se bo moral čitatelj večkrat od srca nasmejati. KAJ SI JE IZMISLIL DOKTOR OKS, spisal Jules Verne, 65 strani. Cena ..... 45c Menda ni bilo pisatelja na svetu, ki bi imel tako živo domišljijo kot jo je imel Francos Jules Verne. In kar je glavno, skoro vse njegove napovedi so se vreničile. Pred dolgimi desetletji je napovedal letalo, submarin, potet v stratosfero itd.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je izvedeno do kdaj imate plačano naročnino. Prvi štirikletni mesec, drugi dan in tretje na zeto. Da nam priložite najprej plačane dela in stroškov, Vas prosimo, da skuhate naročnino prvotne poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo pa plačate našemu zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, ki jih imamo na tiskanih z debetnimi črtami, ker so upravičeni obiskati tudi druge osebine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Lantsch
COLORADO: Pueblo, Peter Cullig, A. Sartiš; Walsenburg, M. J. Sarak
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zgončič
ILLINOIS: Chicago, J. Berčič; Cicero, J. Fabian; Joliet, Jennie Bamlich; La Salle, J. Spelich; Mascoutah, Frank Augustin; North Chicago in Waukegan, Meth. Warick
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, L. Plankar
MINNESOTA: Chisholm, Frank Goude; Ely, Jos. J. Peset; Eveleth, Louis Goude; Hibbing, John Vesel; Virginia, Frank Hrvatic
MONTANA: Roundup, M. M. Pania; Washou, L. Champa
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Emil Strupča; Little Falls, Frank Mack

UPRAVA "GLAS NARODA"

ŠKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

42

"Vidim, da je vse prekrasno, milostljiva gospica. Ko bi vedeli, kako sem dosedaj stanovala, potem bi mogli vedeti, kako neizmerno sem presenečena in zadovoljna," pravi globoko ginjena.

Anita ji priklama.
"Toda, prosim gospica Herma, če vas jaz kličem po imenu, morate tudi vi mene tako klicati. Veseli me, da je razum mene na Lindecku se katero drugo dekle in zato bom v najinem občevanju opuščali vse poklone, kaj ne?"

"Rada, ako želite, gospica Anita. Dobro se zavedam odlikovanja, ki mi je s tem dodeljeno. Za to se vam tudi zahvalim."

Medtem pa si otroka natančno ogledujeta šolsko klop in pri tem izprevidita, da je teta Anita naročila vsakovrstne lepe stvari, ki bi ju napeljevale k pridnosti, kot šolske zvezke, svinčnike, peresnike in mnogo drugega. Vse to z velikim veseljem občudujeta. Tudi majhen pisalni stroj stoji v kotu pri oknu, kajti otroka se morata obenem tudi učiti in pisati na pisalni stroj. Ker sta otroka prva leta svojega življenja preživela v Parizu, kjer je bil njun oče baron Holst poslaniški ataše, sta se poleg svoje materinsčine naučila tudi francoščine. Tudi doma so vsi z njima govorili mnogo francosko in tako sta mogla nadaljevati svoje učenje tudi v francoščini. Angleščino sta se morala učiti prav spočetka. O tem se Anita naglo razgovori z Herma, ki ji obljubi, da bo otroka tudi učila jezike.

Anita smeje pokaže s prstom na zavitka.
"Jih morate še razviti in veselilo me bo vas videti v eni tej obleki. Do kosila imate še dobro uro časa. Obednica je v pritličju — poslala bom Franceta po vas."

"Hvala, gospica Anita; drugače bi se mogoče že izgubila."
Nato je Herma sama in tedaj še naglo skoči k oknu, da vživa razgled.

"Ali sem sedaj rojena pod srečno zvezdo, ali ne?" se vpraša, kot bi hotela vsak ugovor zatreti v kali. Toda nikdo ji ne ugovarja, žarečih oči gleda v svet. Vinogradi sicer ne nudijo še nič slikovitega, toda preko njih vidi gozdne griče in daleč zadaj so bile razvaline nekega gradu, ki so ležale v gostem pomladanskem zelenju.

Herma se daleč skloni skozi okno, da more pregledati tudi park. Hvaležno ji polete njeni pogledi čez visoka drevesa. Vse to je prelepo, da bi moglo biti resnično. Samo da se ne bi nenadoma zbudila v svoji ozki, tesni sobi v Hannoverju, kamor se je malo pred sončnim zatonom prikradel bežec sončni žarek.

Toda ne, čula je, to niso bile pravične sanje, pa vendar se ji vse zdi kot pravljica, da more stanovati v tako lepi sobi. "In tukaj že tudi prihaja pravljicni princ," si pravi v svoji razposajenosti, kajti okoli vogla je ravnokar zavil mlad, visoko zrastečen mož zagorelega, značilnega obraza, ki je kazal take poteze, brez katerih po Hermininem mišljenju pravi mož ni smel biti.

Bil je Gunnar Lundstrom, ki je ravno prihajal iz svoje planine in šel ra kosilo. Ni slutil, da ga je nekdo opazoval iz drugega nadstropja in da ga je primerjal s pravljicnim princem, kajti do sedaj je bil edini stanovalec v stranskem delu gradu in ni vedel, da je tja gori prišlo krasno dekle. Ne pogleda gori, pa če bi tudi pogledal, bi plavalas glava že zdavnaj izgnila, da je nikdo ne bi videl. Toda ta edini pogled na mladega moža je zadostoval, da ji je pričelo sree burno utripati, kar se pri njej ni tako lahko zgodilo.

"To je bil najbrže ravnatelj Lundstrom, o katerem mi je gospica Anita s tako toplimi besedami pripovedovala. Najbrže ga ima zelo rada in ne glede na to, da je velik gospod, katerega mora človek gledati samo z velikim spoštovanjem; boš, Herma, dobro naredila, da ga ne boš več primerjala s pravljicnim princem. Iz tega bi prišle samo nepotrebne spletke. Torej, treba je biti na straži."

Kot bi taki opomini kaj pomagali, da mlado dekle ne bi moglo izgubiti svojega srca!

Herma prične razvezovati skrivnostne zavitke. In debelo gleda, ko vidi, kaj je v njih. Najprej ji pride v roke krasna modra in belo črtana obleka z belim usnjatim pasom in z belimi obšivi pri vratu in ob zapetju. Nato pride sivo krilo s primernim jopičem, nato zopet obleka iz satina, obrobljena s čipkami. Nazadnje pa še razvije temno zeleno židano obleko. Popolnoma izmučena vsled razburjenja spusti Herma roke na ročaj in mirno sedi na stolu.

"Torej, če to ni pravljica, potem bi rada vedela, kakšna spleh more biti. Ljubo nebo! To so vendar krasne obleke, katere more ogrniti samo kaka vila revnemu dekletu. Pa ne glede na to — pravljicni princ je tukaj — toda tudi dobra vila je tudi tukaj in je zelo lepo dekle s čudovito krasnimi zlatimi lasmi in krasnimi modrimi očmi, ki žare kot biser. Da, Anita mora biti vila, ki je nalašč prišla na Lindeck, da me je založila s takimi krasnimi oblekami. In deset mark za vsako obleko! Stavim, vsaka obleka stane najmanj stopetdeset mark, če je le dovolj. Poleg njih moram držati svojo novo večerno obleko, ki je veljala štirideset mark."

Po tem samogovoru poskoči in izprazni svoj ročni kovčeg. Svojo večerno obleko drži poleg starih oblek, katere ji je Anita tako ljubeznivo dala. To je seveda velika razlika! Niti najmanjše primere. Njena obleka izgleda poleg njih zelo počeni, navzlic temu da se ji je prej zdela tako lepa.

"Sedaj pa je treba pomeriti, potem bo šele mogoče preceiniti krasoto."

Eno obleko za drugo si primerja in v svoje presenečenje zagleda še k oblekam primerne nogavice. Herma zavriska. Ogleduje se z velikimi očmi. Ne bi mogla biti mlado dekle, ako je ne bi veselilo, da je bila prepričana, da ji nove obleke krasno pristojne, kot bi bile nalašč za njo narejene. V tej ali oni obleki je bila krasna in baronica Seebach je imela prav, ko je rekla svoji hčeri: "Vtakni jo samo z elegantno obleko in videla boš, da je krasotica."

Herma seveda tega ne vidi. Sama se zdi postranska stvar, občuduje samo lepe obleke in se vseli, da ji na oblekah ni treba ničesar popraviti.

(Dalec vzhodnjak.)

Hrup zaradi Butenka

Zaradi pobeга ruskega odpravnika poslov v Bukarešti. Butenka je nastala velika mednarodna afera, ki v marsičem pojasnjuje rusko-italijansko diplomatsko zvezo. Stvar je tem zanimivejša, ker dobiva od ure do ure večji politični prizvok.

Listi so prejšnje tedne pisali, da se je Butenko pojavil v Rimu, in s tem se je afera iznova pomaknila v središče javnega zanimanja. Italijanski listi so začeli nato priobčevati o Butenku dolge članke, da je človek, ki se je zatekel v Italijo, lažni Butenko. Ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov je poslal v Bukarešto poslanika Aleksandrovskega z nalogom, naj skuša pojasniti izginotje ruskega odpravnika poslov. Obenem je Litvinov izjavil rumunskemu poslaniku v Moskvi, ki jih o Butenku priobčujajo italijanski listi. Butenko, je dejal ruski komisar za zunanje zadeve, je gotovo še vedno v oblasti skrivnostnih rumunskih ugrabiteljev, pod njegovim imenom pa se je pojavil v Rimu neki beli gardist z ponarejenimi listinami.

Ko se je zvedelo za te izjave Litvinova v Rimu je italijanska vlada takoj obvestila javnost, da je Butenko v Rimu pravi pobežni odpravnik poslov iz Bukarešte, ki je celo pripravljen stopiti na nevtralnata tla, če mu kdo more zagotoviti osebno svobodo, da izpolnijo Litvinove izmišljotine. Kar pa se boji za varnost lastne osebe, Butenko tega ne bo storil. V rimskem hotelu, kjer se je bil mož nastanil, se je namreč hotel Butenku približati tajnik ruskega poslanstva v Rimu, Kulagenko, ki je študiral s pobežlim diplomatom na diplomatski akademiji v Moskvi. Zahteval je, naj Butenko stopi pred njega. Toda Butenko mu je sporočil, da nima vzroka sprejeti sovjetskega diplomata, kajti če ga hoče Kulagenko pregovoriti za povratek v Rusijo, ne bo pri njem dosegel ničesar.

Zaradi zalezovanja po skrivnostnih agentih ruske vlade, se je Butenko nato umaknil v mirnejše stanovanje ter je objavil v rimskih listih od 18. februarja svojo fotografijo in faksimilirano izkaznico, ki mu jo je izstavil prejšnji poslanik Ostrovskij v Bukarešti. Italijanski listi so nato pozvali moskovske mogote, naj ovzrejo oba dokumenta, če morejo. To se ni zgodilo. Da bi se potrdil resnico o svoji osebi, se je Butenko celo oglašil v radiu ter je spregovoril nekaj besed v času, ki je bil posvečen francoskim in rumunskim poslušalcem.

V občini Felzolaszit na Madžarskem živi Butenkov brat Božidar Butenko, ki je prišel kot vojni ujetnik na Madžarsko ter je tam ostal po vojni. Oženil se je z neko domačinko in ima danes majhno kmetijo. Ta brat je prejel od Butenka nedavno pismo sledeče vsebine.

"Dragi brat! Stojim pred težkimi odločitvami, in ne vem, kaj se lahko zgodi z menoj. Če boš slišal neugodne vesti o meni, ne delaj si zaradi tega skrbi. Smrt mogoče ni največje zlo, ki zadene človeka.

Bratom, ki živijo v Moskvi, ne poročaj nič o meni, da ne bodo imeli sitnosti zaradi tega. Otro, ke pozdravljam! Bog s teboj!" Božidar Butenko pravi, da že dvajset let ni videl svojega brata, ki mu je pisal samo vsakega pol leta.

NAZNANILO.

Slovenski pogrebni zavod, 129 East 7. cesta v New Yorku, je ustanovil Peter Jarema leta 1906. Zavod se je vedno odlikoval po svoji točnosti in skrbni postreži. Po smrti ustanovitelja sta prevzela zavod vdova gospa Julija in pokojnikov sin Peter. Oba sta izveščana v svojem poslu in njun pogrebni zavod je najodličnejši v slovenski naselbini v Downtownu.

Ako se vaši družini zgodi nesreča, veste kam se imate obrniti v tem slučaju. Pogrebni zavod ima tudi podružnico, in sicer v gornjem delu newyorškega mesta, namreč v Bronxu 707 Prospect Ave., vogal 155. ceste.

Pogrebni zavod ima celo vrsto priznanj, da je vedno točno in najceneje izvršil poverjeno mu nalogo.

KONEC LEPE TAMARE.

Ob prisotnosti velike ljudske množice so v Tiflisu, prestolnici Gruzinske, ustrelili te dni lepo Tamaro, mlado dekle, ki je bila uprla divjanju GPU.

Tamara Orachelavik je bila estra nekega tajnika gruzinske komunistične stranke, ki so ga pred dvema mesecema ustrelili brez vsake razprave, ker so ga osumili, da je bil na skrivaj vodja separatistične stranke. Ob tistem dogodku je Tamara prisegla, da ga bo maševala. Bila je obenem zaročenka mladega inženierja, ki je že pred daljšim časom pobežnil iz Rusije, a ga sedaj sovjetska policija išče na vse kriplje, ker domneva, da se je na skrivaj vrnil v Rusijo.

Tamara je bila izredna lepota, obenem inteligentna in pogumna. tako da je s polno upravičenostjo nosila ime slavne kraljice svojega rodu. Organizirala je takoj po smrti svojega brata celo vrsto atentatov proti trinoštvu, ki divja nad gruzinskim ljudstvom. Ena izmed žrtev teh atentatov je bil tudi vodja tifiške GPU Kornjov, ki so ga zavoljo njegovih grozodejstev in asmovolje vsepovsod sovražili. Tamara ga je ubila z več strel iz samokresa.

Pred nekoliko dnevi je skušala s skupino svojih pripadnikov vdreti v tifiško glavno jetnišnico in osvoboditi tamkajšnje politične jetnike. To da straža je bila močnejša. Po hudem boju je vojaštvo Tamaro in njene tovariše premagalo in dekle ujelo. S tem je bila njena usoda zapečatena. GPU je sklenila, da bodo ujet-

Za gospodinje

Kuharske Knjige...

Slovenske žene so splošno znane kot dobre kuharice. Vsakdanjo hrano znajo pripraviti okusno in spretno brez posebnih kuharskih navodil. Naša slovenska kuha je nekaj posebnega, ker je vzeta iz vseh narodnosti, katere so postavljale nekdanjo Avstrijo. Ni rečeno, da mora dobra kuha biti ravno draga, pridenite kakšne malenkostne stvari, kot te ali one zelenjave ali dišave in napravite posebno tečno, okusno jed.

V knjigarni "Glas Naroda" imamo sledeče kuharske knjige, ki bi Vas morda zanimale:

LJUDSKA KUCHARICA

Najnovejša zbirka navodil za kuhinjo in dom.
Cena 50c

KUCHARICA

965 navodil, 255 strani.
broširana \$1.25...
vezana \$1.50

SLOVENSKA KUCHARICA

Najpopolnejša izdaja —
728 strani.
Cena \$6.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET NEW YORK

nico kot strašilen primer za gruzinsko ljudstvo ustrelili na javnem trgu pred vojašnico politične policije. V zadnjem trenutku pred smrtjo je zaklicala Tamara z močnim glasom: "Proč s trinogi nad ljudstvom! Naj živi svobodna Rusija!" Zadržuje besede so utonile v poku pašk, ki so usmrtilo mlado junakinjo in njene tovariše. Ljudstvo se je zganilo, toda policija in vojaštvo sta hitro izpraznila trg.

MULATOVA USODA.

Pred časom se je pojavil v Admontu mulat, ki je živel od prosjačenja. Ko so ga orožniki prijeli ter zahtevali od njega dokumente, se je izkazalo, da so mu listine ukradli, vendar pa da je pristojen v Avstrijo, in sicer v okolico Celovea. Tam so ga postavili pred sodnike in ob tej priliki se je pokazalo nje-

govo življenje v pestri luči skoro neverjetnih dogodovščin.

Mulatov oče se je pisal Schmied. Izselil se je v devetdesetih letih prošlega stoletja v Kamerun, kjer si je kupil kmetijo. Oženil se je z domačinko črne rase. Prišla je svetovna vojna in Schmieda so vzeli k vojakom, kjer je padel v borbi proti Francozom.

Lani v maju so Francozi priredili v Kamerunu nekakšen plebiscit. Hoteli so se preveriti, če imajo dovolj tehtne vzroke za povračilo kolonije Nemčiji. V Schmiedovem rojstnem kraju se je od 200 Nemcev 180 ljudi izrazilo za Nemčijo. Posledica tega glasovanja je bila, da so oblasti izgnale vse tiste sumljive osebe, ki so agitirale za Nemčijo. Tako je prišel Schmied pred vojaško sodišče, ki ga je oprostilo, toda ker je bil kot inozemec obtožen političnega rovarjenja, so ga izgnali iz Afrike. Honorar-

VSE PARNIKE

in LINIJE
ki so važne za Slovence
zastopa:
SLOVENIC PUBL. CO.
YUGOSLAV TRAVEL DEPT.
216 W. 18th St., New York, N. Y.

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

- 16. marca: Normandie v Havre
- 18. marca: Europa v Bremen
- 19. marca: Vulcania v Trst
- 21. marca: Queen Mary v Cherbourg
- 26. marca: Rex v Genoa, Ile de France v Havre
- 30. marca: Normandie v Havre, Aquitania v Cherbourg
- 1. aprila: Bremen v Bremen
- 2. aprila: Conte di Savoia v Genoa
- 6. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Paris v Havre
- 9. aprila: Saturnia v Trst
- 14. aprila: Europa v Bremen, Aquitania v Cherbourg
- 16. aprila: Rex v Genoa
- 22. aprila: Lafayette v Havre, Boregaria v Cherbourg
- 22. aprila: Bremen v Bremen, Roma v Genoa
- 27. aprila: Queen Mary v Cherbourg, Ile de France v Havre
- 30. aprila: Paris v Havre, Conte di Savoia v Genoa

OGLAŠUJTE V "GLAS NARODA"

Bohinjsko jezero
KNJIGARNA "GLAS NARODA" : : : 216 WEST 18th STREET, NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.